



HITLERIO — STALINO 48-JI PAKTO SUKAKTIS SOVIETŲ IR NACIŲ SAMOKSLAS PRIEŠ LIETUVOS LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ

1939 m. rugpjūčio 23 d. Sovietų Sąjunga ir Vokietija pasirašė nepuolimo sutartį, kuri leido Hitleriui pradėti karą Europoje. Prie šios sutarties buvo prijungtas tas pats protokolai, pagal kurį „šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos įtakos sferų riba“. 1939 m. rugpjūčio 28 d. šis protokolai buvo pakeistas kitu, „kad Lietuvos valstybės teritorijai įeina į Sovietų Sąjungos įtakos sferą“, ir kad „dabartinė Vokietijos-Lietuvos siena, jos supaprastinimo tikslu, bus pakeista ta prasme, kad Lietuvos teritorijai, esanti į vakarus nuo linijos, nubrėžtos pridėta žemėlapyje, teks Vokietijai“. (Suvalkijos ruožas). Pagaliau, 1941 m. sausio 10 d. buvo pasirašytas susitarimas su Sovietų Sąjunga, pagal kurį Vokietija atsisakė pretenzijų į Suvalkijos ruožą už 7,500.00 aukso dolerių.

Šis sovietų-nacių samokslas nulėmė Lietuvos likimą. Visa kas sekė po to, būtent, ultimatyviai reikalavimai sudaryti dinaminę savitarpinės pagalbos sutartį, kuria bus įsteigtos sovietų kariuomenės bazės Lietuvoje, ultimatus išleisti Lietuvos neribotą sovietų kariuomenės kėklį, pervarkyti Lietuvos vyriausybę, priversti rinkimus į Liaudies Seimą, priimti Lietuvą į Sovietų Sąjungą, buvo tik sistemingas agresijos vykdymas, nukreiptas prieš Lietuvos politinę nepriklausomybę ir teritorinį integralumą, sužinant susitarimus gerbti Lietuvos suverenumą ir teritorinį integralumą, o taip pat susilaikyti nuo bet kurių agresijos veiksmų.

1979 m. rugpjūčio 23 d. 45 pabaltiečiai, priėmę 5 rusų, Maskvoje paskelbė petiją, adresuotą Jungtinių Tautų Generaliam Sekretoriui, Sovietų Sąjungos, Vokietijos Federalinės Respublikos, Vokietijos Demokratinės Respublikos vyriausybėms, o taip pat vyriausybėms pasirašiusioms Atlanto Charterį, reikalaujanti, kad būtų atsakyta Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės, kad Ribbentropo-Molotovo Paktas 1939 m. rugpjūčio 23 d. ir slapta Protokolas, kaip jis pakeistas 1923 m. rugsėjo 28 d., būtų panaikinti negaliojančiais, ir kad Sovietų Sąjunga atitrauktų savo karines jėgas iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Šios petijos vertimus į anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas VLIKAS išsiuntė paticijoje minimoms vyriausybėms ir Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, prašydamas paremti ją. Ryšium su šia peticija, Europos Parlamento 6 statovai pasiūlė priimti rezoliuciją apie padėti Pabaltijo valstybėse. Europos Parlamentas 1983 m. sausio 13 d. priimdamas 45-ųjų Pabaltiečių bendrą deklaraciją, pasmerkė Estijos, Latvijos ir Lietuvos tebesitęsiančią okupaciją įvykdytą Sovietų Sąjungos, pasiremiant Ribbentropo-Molotovo Paktu.

1987 m. sausio 28 d. Europos Tarybos Parlamentarinė asamblėja, savo rezoliucijoje deklaravo, „kad trijų Pabaltijo valstybių inkorporacija į Sovietų Sąjungą laurais pažeidė ir tebepažeidžia tautų nusprendimo teisę ir kad didelė dauguma Europos valstybių bei daugelis tarptautinės bendruomenės narių nepripažįsta šios inkorporacijos“.

Šiomet sueina 48 metai, kaip buvo sudaryti šie Lietuvai lemtingi nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos susitarimai. Sovietų vadovybėn atėjus M. Gorbačioviui, jam paskelbus persitvarkymo naują politiką, Sovietų Sąjunga turėtų atvirai peržiūrėti Ribbentropo-Molotovo Pakto padarinius.

Molotovo-Ribbentropo Pakto sukakties proga mes raginame Sovietų Sąjungos vadovybę nedelsiant atitaisyti tą didžiausią Lietuvos skriaudą — okupaciją ir anekšiją, kuri buvo įvykdyta Stalino ir Hitlerio suokalbčio pasėkoje.

VLIKAS, vykdydamas savo įsipareigojimus išreikštus 1944 m. vasario 16 d. deklaracijoje, kviečia viso pasaulio lietuvius visais galimais būdais kelti šio Pakto nusikalstamą pobūdį ir Sovietų Sąjungos vykdomą Lietuvoje tautinį ir kultūrinį genocidą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Skelbiama Taikinga Demonstracija Vilniuje

Prisiminti Stalino — Hitlerio aukas ir priminti apie slaptąjį sovietų-nacių sandėrį, nukreiptą prieš taiką ir žmoniškumą.

Federacinės Vokietijos, Šveicarijos ir Didžiosios Britanijos spauda skelbia, kad Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus paminklo, Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių esančioj aikštėje, rugpjūčio 23 d., sekmadienį, skelbiama taikinga demonstracija.

Vatikano Radijo lietuviška laida pranešė, kad „Neue Zuercher Zeitung“, „Die Welt“, „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, „Berliner Morgenpost“, „Berliner Zeitung“ ir kiti laikraščiai pažymi, kad taikingai demonstracijai data parinkta neatsitiktinai. 1939 m. rugpjūčio 23 d. buvo pasirašytas Hitlerio-Stalino sandėris, kuris atvėrė kelią Antrajam pasauliniam karui ir Pabaltijo kraštų okupacijai. Su šia Stalino-Hitlerio sutartimi siejasi masinės pabaltiečių deportacijos ir daugelis kitų skriaudų bei neteisėbių, kurias išgyveno taiką mylinčių Pabaltijos respublikų gyventojai. Taikingos demonstracijos dalyviai rugpjūčio 23 dienos vidudienį Vilniuje reikalaus pastatyti Stalino režimo aukom paminklą, pasmerkti Hitlerio-Stalino sandėrį ir atstatyti trijų Pabaltijos respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — suverenumą.

1939 m. rugpjūčio 23 d. sovietai — naciai pasirašė nepuolimo sutartį, prie kurios buvo pridėtas griežtai slaptas papildomas protokolai, padalinantis Rytų Europą į vadinamas įtakos sferas.

Lietuvių Informacijų Centro Niu Yorke žiniomis taikingos demonstracijos Vilniuje proga, keturių žmogaus teisių gynėjų kreipėsi į visus Pabaltiečius, kviesdami juos rugpjūčio 23 d., prisiminti Stalino-Hitlerio aukas ir pasmerkti sovietų-nacių sandėrį, kuriuo pasiremiant Sovietai nelegaliai okupavo Pabaltijo kraštus.

Vytautas Bogušis, Antanas Terleckas, Petras Cidzikas ir Nijolė Sadūnaitė yra keturi žmogaus teisių gynėjai, sutikę praversti taikingą demonstraciją Vilniuje. Visi jie yra žiauriai sovietų persekiojami ir bausti žmogaus teisių gynėjai. P. Cidzikas buvo prievarta uždarytas psichiatrinėje ligoninėje už tai, kad gynė „Kronikas“, okupuotos Lietuvos nelegalų bažnyčios žurnalą ir, kad suorganizavo spaudos konferenciją užsienio žurnalis-

tams. V. Bogušis buvo išmestas iš aukštosios mokyklos už savo įsitikinimus. Jam vėliau buvo pranešta, kad jeigu ir toliau jis palaikys santykius su disidentais jis bus išmestas iš darbo. A. Terleckas 1986 m. buvo amnestija paleistas iš kalėjimo po septynių metų. Jis buvo nušautas aštuoniems metams kalėjimo už žmogaus teisių gynybinių veiklų. Nijolė Sadūnaitė, po penkių metų slapstymosi, kad išvengtų suėmimo, buvo suimta paėjusį balandžio mėnesį ir jai buvo parengta kriminalinė byla.

Tame LIC teikėse sakoma, kad panaši demonstracija yra numatoma ir Latvijoje, tą pačią dieną, bet nenurodant laiko, kad apsunkinus sovietų pastangas demonstraciją sutrukdyti. Demonstracijos

Latvijoje organizuoja latvių „Helsinkio-88“ grupė ir demonstracijos vyks Rygoje prie Laisvės statulos.

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos valdyba „Europos Lietuviai“ pranešė, kad ruošiamą taikingą demonstraciją Vilniuje proga, rugpjūčio 23 d., sekmadienį, 11 val., Šv. Kazimiero lietuviškoje bažnyčioje bus atnašaujamos iškilmingos šv. Mišios, kurių metu bendra malda jungsimės su broliais Vilniuje ir prašysime Viešpatį laisvės mūsų Tėvynei. Į šias pamaldas kviečiami visi Didžiosios Britanijos lietuviai.

Apie šią demonstraciją Vilniuje DBLS-ga specialiu laišku spaudai pranešė Didžiosios Britanijos spaudos atstovams bei parlamento nariams.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

MASINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Kiekvieną sekmadienio rytą prieš Gimnazijos rūmus pakeliama Lietuvos trispalvė, giedant tautos himną. Birželio 14 d. vėliava pakelta tik iki pusės stiebo. Per pamaldas kapelionas kun. J. Dėdinas vaizdžiai priminė prieš 40 metus sovietų pradėtą vykdyti masinių trėmimų tikslą — išnaikinti lietuvių tautą. Tam pavaiduoti užpūtė tris prie šiluvos Marijos paveikslą degusias tautinių spalvų žvakutes. Tačiau tėvynės bei Dievo meilė neužgeso mūsų žmonių širdyse. Tada kunigas uždegė tris žvakes ant altoriaus.

Birželio 14 moksleiviai, daugiausia iš JAV-bių bei Pietų Amerikos, savo iniciatyva ėmėsi paminėti Baisųjį Birželio 14, visi buvo pakviesti į Romuvos sodybą. Vakare tekstus prie lietuviško kryžiaus skaitė juodai apsirengę jaunuoliai. Grojo magnetofono muzika, imituojanti traukinių riedėjimą ir išvežamųjų atodūsius. Buvo skaitomos ištraukos iš trėmimų nepašykštėta ir statistinių duomenų: per dvi naktis išvežta apie 33,000 Lietuvos gyventojų. Instrukcijoje buvo numatyta išvežti 25 proc. mūsų krašto žmonių, tik tarp vokiečių ir sovietų kilęs karas sutrukdė tą šėtonišką planą įvykdyti. Visa-

da labai gyvų ir išdykaujančių mokinių veidus apgaubė gilus susimąstymas ir liūdesys.

Tada pranešėja paprašė visus pasiimti po degančią žvakutę, pranešdama, kad bus žygiuojama į „Sibirą“. Kiekviena žvakutė simbolizuoja po 500 tremtinių. Ilga eilė suaugusių ir jaunuolių nusitęsė per parką ir sustojo prie pievutės, kur iš aukštos žolės kyšojo keletas medinių kryžių. Ratu juos apsupę, visi klausėsi pasakojimo, kokia rami ir šilta buvo 1941 birželio 13 naktis, žadanti gražų rytą. Brėkštančią aušrą sudrumstė rusiškų sunkvežiminių burzgimas, NKVD-istų riksmas ir iš namų išplėšiamų žmonių raudos. Iš magnetofono juostos sklido šiurpūs muzikos tonai.

Už žuvusius tremtinius visi sukalbėjo Tėve mūsų ir Amžiną atilsį. „Sibire“ prie medinių kryžių paliktos 40 degančių žvakučių prisiminti 2/3 tremtinių, kuriuos prigludė šalta Rusijos šiaurės žemė, o 20 žvakučių atneštos prie vėliavos prisiminti tiems, kurie na Stalino mirties iš kankinti grįžo į Lietuvą. Nuleista vėliava, giedant „Lietuva brangi“. Minėjimas baigtas visiems sustojus ratu ir susikibus rankomis, giedant „Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus...“

V.L.B.V. Informacijos

Lietuviai Lenkijoje



Seinų Bazilika



Punske Lietuvių Gimnazija — Liepāja (žiūrėti aprašymą 3 psl.)



Sv. Petro ir Povilo atlidai Punske, 1987 m. birželio 29 d.



LIETUVOJE

Ar viską darome?

Mokytojas S. Naginonis laiške Literatūros ir Meno redakcijai rašo apie artėjantį Maironio 125-ųjų gimimo metinių jubiliejų. Jis klausia, ar viskas daroma, kad būtų įvertintas poeto kūrybos palikimas ir, kad su jo kūryba būtų supažindintas jaunimas.

Lietuvos žmonės iš sielos gelmių dainuoja tarytum himnus poeto sukurtus eilėraščius „Lietuva brangi, mano Tėvyne“, „Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka“. Todėl apie Maironį šiandien negalima kalbėti puse lūpų, ypač dabar, kai viešumas, kalbų ir veiksmų vienybė skelbiama kaip gyvenimo norma, — sako mokytojas.

„Pasandravys. Vieta, kur pasauli išvydo Jonas Mačiulis-Maironis. Deja, tik vieta. Apie buvusį gimtąjį namą byloja tik akmeniniai apsamonoje pamatai. Gimtinės griuvėsiai kiekvieną žmogų nutiekia sunkiai... Kad taip Maironiui, šiam poezijos ažuolui, pastatytume memorialinį namelį jo gimtinėje, ant išlikusių gimtojo namo pamatų?!

„Antra, tokiam memorialiniame muziejuje būtų išsaugota nedaugelis likusių daiktų, taip pat amžininkų rašytiniai prisiminimai apie poetą...“

Tuo pat klausimu „L. ir M.“ redakcija atspausdino ir kitų dviejų mokytojų laiškus. Redakcijos komentaras: Graži laiškų autorių — mokytojų meilė didžiajam lietuvių tautos dainiui, džiugina jų konstruktivus mąstymus, dalykišką pasiūlymą, pastabas. Redakcija pripažįsta, jog ne viskas daroma ir sako, jog klievinius nugalėti tegali visuomenės aktyvumas, meilė ir pagarba savo krašto praeiviams, kultūrai, noras išsaugoti kilnias dvasines vertybes ir perteikti jas ateities kartoms.

Susirūpinimas dėl gimtosios kalbos

Sov. Sąjungos sudėtyje esančių tautų susirūpinimas vykstančia jų rusifikacija rado atgarsį senesniai įvykusiame TSRS Rašytojų sąjungos suvažiavime. Baltarusių rašytojas N. Gilevičius pakartojo nusiskundimą, kuris anksčiau buvo pasiūstas M.S. Gorbačioviui. Jis pasakė:

„...nei Baltarusijos sostinėje Minske, nei sričių centruose, nei miestuose ar miesto tipo gyvenvietėse praktiškai nėra nei vienos baltarusiškos mokyklos. Yra angliškos, prancūziškos, ispaniškos, o baltarusiškų — nėra“. Panaši situacija susiklostė ir Ukrainoje. Tai kelia visapusišką susirūpinimą ir pačios nacionalinės literatūros perspektyva. Iš tikrųjų, tęsė N. Gilevičius, kur ir kaip baltarusių rašytojui mokyti savo kalbos, plėtoti ją; juk kalba visuomet vystosi natūraliose sąlygose — buityje, šeimoje, gamybiniuose kolektyvuose; o ką daryti, jeigu tokių sąlygų nėra?

Paremdamas kaimyninės tautos rašytojo pagalbos šauksmą, išdrįso pasisakyti ir tame suvažiavime dalyvavęs Lietuvos T.R. Rašytojų sąjungos pirmininkas A. Maldonis. Jis tarp kitko pasakė:

„...mes visi stipriai surišti bendru likimu, ir todėl kiekviena nacionalinė kultūrinė iniciatyva arba problema yra mūsų visų. Ir todėl aš labai nuoširdžiai suvokių nerimą, kuris taip ryškiai nuskambėjo Nilo Gilevičiaus kalboje. Mums jis labai suprantamas, nes baltarusių literatūros žodis — tai jauna šaka tos senosios baltarusių kalbos, kuria buvo parašyti pirmieji lietuvių liaudies istorijos puslapiai. Baltarusių žodis iškentėtas ir išugdytas greta mūsų, iš dalies ir po mūsų senos Vilniaus pastogės. Jeigu išsėks šaltiniai, kurie jį maitina, mes tapsim skurdėsniai, prarasim brolybę, kuri daug amžių buvo mums atrama. Kaip mes tai paaiškintume, — mūsų šalyje, rodančioje visam pasauliui internacionalizmo, daugelio mažų tautų rašto ir kultūros puoselėjimo pavyzdį?“

A. Maldonis pasiūlė surengti plenumą arba teorinę-praktinę konferenciją tema „Nacionalinės kalbos ir literatūros raida“.

Rašytojų suvažiavimas tam pasiūlymui pritarė.

ATEITIES KLAUSIMU

Jau seniai rengiausi keliais žodžiais prisidėti prie Algio Kuliuko straipsnio „E.L.“ Nr. 18) šia antrašte. Kelios nuomonės dėl to paties straipsnio buvo išreikštos „E. Lietuvio“ skiltyse ir tik patvirtinė („E.L.“ Nr. 29) mane priverstė tai padaryti. Bailumo ir prisipažinimo, kad paskas baigta — aš Kuliuko žodžiuose neradau, net pradėjau abejoti, ar aš tą patį straipsnį skaičiau.

Pirmiausia, gal būt reikėtų prisiminti, kad Kuliuko straipsnis nėra apie patriotizmą, Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą, bet apie ateities lietuvių veiklą D. Britanijoje. Mes patys, tarpusavyje dažnai kalbame, sakydami, kas atsitiks, kai mūsų, t.y. senosios kartos, čia nebeliks. Kas atsitiks su Lietuvių Namais, Sodybomis, lietuvių klubais? Mano nuomone, Algis realistiškai apibrėžė veiklos D. Britanijoje padėtį ir surašė savo pasiūlymus.

Išreikštos „E. Lietuvio“ skiltyse nuomonės teigia, kad jo pasiūlymai yra neprakmatūs, kad jis neturėtų kritikuoti senosios kartos, kad neturėtų keisti Sąjungos įstatutą ir, kad senesnioje karta negali „atlikti atsakomybės už lietuviškas organizacijas jaunimui, kol jis nesupranta tų organizacijų tikslų“ ir t.t. Su šia paskutine nuomone man tai tikrai nenorėčiau sutikti — mūsų Jaunimo Sąjungos visai nebūtų, jeigu jie lietuviškai nenorėtų būti ir Nepriklausomos Lietuvos nenorėtų atgauti. O kalbant apie kritiką, ypatingai senosios kartos kritiką, aš manyčiau, kad jos nereikia bijoti. Turime visada atsimeinti, kad tik tie klaidų nepadarė, kurie nieko nedaro. Nuosirdūs nuomonių pasikeitimai, o ne šmeižtai, mūsų Sąjungai neblogas, bet gero padarys. Tuo pačiu reikalauju, kad Sąjungos įstatutą nekeičia keičiasi, mūsų organizuota veikla turi prie tų sąlygų prisitaikinti. Jeigu taip darydami mes užtikrinsim D. Britanijos lietuvių veiklą ateitį, tai klausimas, kiek tokios pakaitos kainuotų patangomis ar pinigais, visai neturėtų iškilti.

„E. Lietuvio“ skiltyse apie Kuliuko straipsnį ir mūsų jaunimą visada iškyla lietuvių kalbos klausimas ir dėl to mūsų jaunuoliai yra dažnai papeikiami. Nėra bejonių, kad lietuvių kalba mums yra svarbiausias dalykas. Ji mus visus riša, jungia į vieną tautą, vieną nepalaužiamą vienetą. Kai kurie mūsų jaunuoliai kalba lietuviškai nebologiu kaip mes, bet kas gi kaltas, kad ne kiekvienas iš mūsų moka lietuviškai kalbėti? Argi ne mūsų pačių kaltė? Mūsų, kaip tėvų, kaip senelių kaltė? Lengva pasakyti, kad tie jaunieji žmonės turi lietuviškai mokytis — jie dirba, turi namus, šeimas. Mes ir po keturiasdešimt metų, svetimame krašte išgyvenę, tik dabar pradėdami geriau anglų kalbą švėbeldžiuoti, o norim kad mūsų jaunuoliai išmokyti lietuviškai kalbėti per nakty. Būkim realistai. Mano nuomone, lietuvis, kuris, gal būt ir silpniau mūsų kalba šneka, bet kuris lietuviu būti nori, yra mūsų atečiai labai svarbus, gal būt svarbesnis, negu mes patys. Mes keli, kodiam kambarėlyje suėję, lietuviškai tarp savęs kalbėdami mažai kuo padedame savo tautos atečiai ir jos laisvės atgavimui. Mūsų tautos kamienas yra mūsų tėvų mums reikia žmonių, kurie bet kokia svetima kalba (žinoma, būtų labai gerai ir gražu, kad jie ir lietuviškai mokytų) lietuvių ir lietuvių tautą pasaulio reklamuotų, kurie pasauliui visą laiką primintų, kad yra tokia tauta, kuri save lietuviškai vadina ir kuri, kaip ir visos kitos tautos, laisvės ir nepriklausomybės trokšta. Per paskutinį Sąjungos suvažiavimą Gerardas Jakimavičius kalbėjo angliškai. Jis kalbėjo sąmoningiau ir gražiau negu, kai kurie, mūsų lietuvių oratoriai.

Ką gi Algis siūlo? Jis siūlo dviejų institucijų, dviejų „namų“ sistemą, kaip lietuvių parlamentą. Pagal jo pasiūlymą, žmonės „namas“ susidėtų iš septynių asmenų, išrinktų iš abiejų generacijų ir jie būtų renkami kas metai. Aukštesniu „namu“ palkytų mūsų dabartinę Valdybą. Mums reikėtų prisiminti, kad mūsų Sąjunga turėjo ir turi dviejų institucijų sistemą — Valdybą ir Tarybą. Mano nuomone, praeityje Taryba savo pareigas atlikdavo geriau, negu dabar — Valdyba patardavo, nuo klaidų prilaikydavo, kartais su ja net nesutikdavo. Dabar, dešimt, atrodo, kad Valdyba ir Taryba į tą pačią dūdą pučia. Sakoma, reikia vienybę išlaikyti, bet vienybės, bet kokia kaina išlaikymas, daug nuodėmių slepia ir net organizaciją pavojum stato.

Mano nuomone, šis Algio pasiūlymas įvesti į Sąjungą dviejų institucijų sistemą yra per drastiškas, ypatingai, nes kaip minėjau, tokia tvarka būtų jau ne

dviejų — bet trijų „namų“ sistema. Kuliuko pasiūlymų remiantis ir apie ateitį galvojant, aš siūlyčiau, kad per sekančius du ar tris metus į Sąjungos Valdybą (ir Bendrovės direktorius) būtų kooptuoti du Jaunimo valdybos nariai ir jie suvažiavimo būtų renkami ar perrenkami kas metai. Mūsų Sąjungos Valdyba tada, žinoma, susidėtų iš devynių narių, bet toks jos padidėjimas atsiųktų du tikslus. Pirmas — mūsų Valdybos nariai visi kalba angliškai, tai susikalbėjimo problemos nebūtų ir jei kurio jaunimo atstovo lietuvių kalba šlubuotų — tai jis turėtų progą ją patobulinti, ir pasirostų jos vadovavimui ateityje. Antra, jie geriau susipažintų su Sąjungos veikla, jos organizacine struktūra ir pasiruoštų jos vadovavimui ateityje. Siūlau, todėl, šį klausimą aptarti ateinančiame Sąjungos suvažiavime.

Algio Kuliuko ir kitų jo straipsnio skaitytojų nuomonės dėl L.N. ir Sodybos ateities yra užsitarnavusios rimto apsvaistymo ir diskusijų, bet tą reikalą per „E. Lietuvio“ skiltis bus neišspręsimė. Tokių diskusijų vieta būtų metinis Sąjungos arba Tarybos suvažiavimas.

Dar kartą perskaičiau Algio Kuliuko straipsnį. Bailumas? Nepatriotizmas? Netikėjimas į Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą? Ne, ne — mano nuomone, paprastas realizmas ir noras Sąjungos veiklą D. Britanijoje užtikrinti ateitį. Šią problemą pripažįsta ir pati Sąjungos Valdyba, ji ruošia eilę pasitarimų su jaunimo atstovais, kad lietuvių veikla D. Britanijoje būtų užtikrinta 21-mam šimtmečiui. Kad Algis savo nuomone, dėl lietuvių veiklos ateityje, išreiškė „E. Lietuvio“, rodo, kad mūsų ateitis nėra tokia bloga, kaip mes ją įsivaizduojame. Kuo daugiau ir drąsiau Kuliukas ir jo jauni (na, jaunesni negu mes) lietuvių draugai savo nuomone reikš ir leis mums seniams apie tai žinoti, tuo tikresnė bus mūsų Sąjungos ateitis D. Britanijoje.

Henrikas Vainėkis

Skaitytojų laišškai

Gerbiamieji, siunčiu 20 sv. čekį už 1988 m. „Europos Lietuvio“ prenumeratą ir likutį — spaudai.

S.B. Vaitkevičius, England

Dėkoju už prisiūtą Nidos Knygų Klubo leidinį nr. 113. Kad neužsitestu, skubu atsilyginti.

Sekmės tolimesniame spaudos darbe.

Apolinaras Skopas, JAV

LIETUVIAI IR JŪRA

„Europos Lietuvio“ redakcijai, Jūsų laikraštyje Nr. 16 (1851) 1987 m. balandžio 15 d. J. Mašanauko straipsnyje „Lietuviai ir jūra“ viskas labai gražiai aprašyta, bet kas liečia laivų likimus, tai daugybė klaidų. Nežinau kokias žinias panaudojo autorius, bet manau ne iš blogos pusės, paprastai, nepasistengė duomenis patikslinti.

Sekant straipsnį, štai svarbesnės klaidos iš eilės:

1. Motorburlaivis „Kastytis“ 1925 m. vasario mėn. su angliu kroviniu iš Bremeno į Westerviką užplaukė ant seklumos Švedijos pakrantėje ir paskendo; Motorburlaivis „Jūratė“ vardu „Thea“ po prancūzų vėliava dar plaukiojo 1950 m., registruotas Port du France, Martinique. 1951 m. Lloyd'o registre nerandamas.

2. „Lietgaro“ b-vės pirkti 1929 m. sausio mėn. laivai niekur nedingo, tai „Klaipėda“ ir „Palanga“. Po Lietuvos vėliava buvo dar iki 1935 metų, bet b-vės direktoriams nesugebant ir neturint pinigų laivų išlaikymui, jie perėjo dalininko W. Schuchmano nuosavybėn. Senas laivas „Klaipėda“ statytas 1890 m. buvo 1936 m. paverstas geležies laužu.

„Palanga“ naujesnis, pastatytas 1912 m. Anglijoje, vardu „Neuwerk“, registruotas Wismare, 1945 m. balandžio 10 d. su pabėgėliais iš Piliavos plaukė į Helą ir per klaidą, pačių vokiečių I-mos greitlaivų flotilijos laivų artillerijos sviediniais ir torpėdomis, paskandintas ties Gdynia. Zuvo 956 žmonės. Šią tragediją norėta užtašuoti ir buvo paskelbta, kad laivą paskandino rusų povandeninis laivas „K-56“, kuris tuo laiku operavo tuose vandenyse. Mano straipsnių serijoje „Lietuvos laivynas ir jo likimas“ žurnale „Karys“, Nr. 8 1984 m. taip ir parašyta, nes tik vėliau 1986 m. pavyko gauti iš archyvų tiksliai žinias.

3. Laivai „Marijampolė“ (pastatytas 1919 m.) ir „Šiauliai“ (pastatytas 1920 m.) buvo beveik vienodi dyvnukai. Taigi „Marijampolė“ vienais metais senesnis už „Šiaulius“ nebuvo jokia pažiūra prekiname laivyne.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

1987-88 MOKSLO METAI PRASIDEDA RUGPJŪCIO 31 D.

1986-1987 m. Abiturientai

Joachimas Fréteris, gim. 1968 gegužės 31 Berlyne. Motina lietuvi, tėvas vokiečių. Pradžios mokslo ėjo Vak. Berlyne. Į Vasario 16 gimnazijos VII klasę įstojo 1980, nemokėdamas lietuvių kalbos. Čia ją išmoko; įstojo į Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą ir Lietuvių Bendruomenę. Dabar yra VLJS išdininkas. Šoko tautinius šokius, mušė būgną Gimnazijos orkestre, dainavo chore. Pernai suorganizavo krepšinio komandą, kuri laimėjo dvejas rungtynes prieš Mannheimo vokiečių gimnaziją. Tikisi būti arba prekybininku, arba kriminalinės policijos valdininku.

Robertas Funkas, gim. 1968 balandžio 6 Frankfurte a.M. Lietuvė tik senelė — tėvas amerikietis, motina vokiečių. Pradžios mokslo ėjo Frankfurte. Į Vasario 16 gimnaziją atvyko 1980, įstudamas į VII klasę, nemokėdamas lietuvių kalbos. Čia šoko tautinius šokius, dainavo chore, žaidė futbolą ir krepšinį. Žada vykti į JAV-bes ir studijuoti informatiką.

Edita Kirkickytė, gim. 1968 gruodžio 13 Kretingoje. Tėvai lietuviai. Su jais į Vak. Vokietiją atvyko 1970. Pradžios mokyklą baigė Luebecke ir ten dvejus metus lankė vokiečių gimnaziją ir trejus metus Realinę mokyklą. Ją baigusi, 1984 įstojo į Vasario 16 gimnazijos XI klasę. Šoko tautinius šokius, dainavo chore, priklausė skautams. Du kartus lankėsi Lietuvoje. Mėgsta muziką, skaityti knygas. Žada studijuoti arba psichologiją, arba socialinę pedagogiką.

Tomas Veršelis, gim. 1966 spalio 11 Wormse (Vak. Vokietijoje). Abu tėvai lietuviai. Vokiečių pradžios mokyklą lankė Huettenfelde. Ją baigęs, 1977 įstojo į Vasario 16 gimnazijos V klasę. Priklausė skautams, šoko tautinius šokius. Mėgsta

filmus, muzikos koncertus, važinėti dviračiu. Bandys įstoti į Filmų akademiją Berlyne, o jei ten nepasiseks, tai Muenchene.

Išleistuvės

Kiekvienais metais Vasario 16 gimnazija suruošia atsiveikinimą su abiturientais egzaminus išlaikiusiais mokiniais. Šiemet iškilmingos vakarienės metu, valgyklos salėje prie šventiškai padengtų stalų susėdė visi abiturientai, jų tėvai bei gimnaziškai, Gimnazijos vadovybė bei mokytojai su šeimos ir visi mokiniai.

Po vakarienos, direktorius Andrius Šmitas pranešė, kad turėjo atvykti ir brandos atestatus įteikti vokiečių valdžios egzaminų komisijos pirmininkas, bet jo šeimoje įvyko nelaimė. Jis paprašė tą pareigą atlikti direktorių.

Abitūros egzaminus šiemet pradėjo laikyti 5, išleikė 4. Tai rodo, kad reikia rimtai mokytis. Kai prieš porą metų mūsų Gimnazija iš Baden-Wuerttembergo krašto perėjo į Heseną, buvo manoma, kad abiturientų egzaminai žymiai palengvės. Pirmieji dveji metai tai lyg ir patvirtino: egzaminus išlaikė visi abiturientai, gaudami geriausių pažymių visoje apygardoje ir savo žiniomis nustebindami vokiečių egzaminuotojus. Šių metų pažymių vidurkis neberekordinis, o vienai abiturientei teko netgi suklypti.

Įteikęs atestatus, direktorius pastebėjo, jog dabar gaunami dokumentai tik paliudija, kad jų savininkai yra paruošti studijuoti universitete ir nieko daugiau. Reikės pasukti galvą, ką studijuoti ir kaip prie tų studijų prieiti. Gal ne visiems pasiseks gauti vietą norimame universitete ar fakultete ir tada reikės griebtis kitų mokslų. Yra daug įvairių mokyklų, paruošiančių gerus specialistus. Kiekvienam abiturientui įteikė po A. Šapokos Lietuvos istoriją, kuri turėtų būti ryšys su Lietuva ir su šia Gimnazija.

Kuratorių valdybos pirmininkas tėvas Alfonsas Bernatonis sakė, kad šandien gimnazijai yra derliaus nuėmimo šventė. Kai ūkininkas pradeda sėją, jis žiūri, kad sėkla ir dirva būtų gerai paruošta, nes tik tada galima laukti gero derliaus. Šiemetinis derlius rodo, kad dirva buvo nebologas, o ir sėjikai geri. Dėkojo mokytojams, uoliai ruošiusiems abiturientus egzaminams. Priminė, kad šios mokyklos pagrindinis tikslas yra išauklėti jaunuolius gerais krikščionimis ir lietuviškai.

Toliau kalbėdamas, tėv. Bernatonis sakė, kad abiturientų veiduose jis mato ne tik džiaugsmą, bet ir liūdesio šėšėlius. Džiaugiasi, gavę brandos atestatus, ir liūdi, kad reikia skirtis su draugais ir mokykla, kur tiek daug gražių valandų praleista. Nedaug rūpesčių čia buvo — ir valgis, ir pastogė buvo duoti. Dabar teks visu tuo patiems pasirūpinti. Jaunuolių širdis giliai paliečia kilnūs laisvės, tiesos ir grožio idealai, kurie dažnai apsprendžia jo ateitį.

Baigdamas užtikrino, kad šie namai kaip buvo, taip ir toliau pasiliks jų namais. Durs į juos visados bus jums atviros. Įteikė kiekvienam absolventui po muzikos plokštelę ir po vokelį su pinigais.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl. inž. Juozas Sabas pastebėjo, kad Lietuvių Bendruomenė įsteigė Vasario 16 gimnaziją ir ją rūpinasi. Apgailestavo, kad tik vienas abiturientas tėra įstojęs į Vokietijos LB ir Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą. Gimnazijos baigimui prisiminti įteikė po vertingą lietuvišką knygą.

Evang. kapelionas kun. Fr. Skėrys dėkojo Joachimui Fréteriui ir Robertui Funkui už pagalbą evangelikų pamaldoms. Suminėjo tris šeimas, kurių po tris atžalas baigė šią Gimnaziją: tai Brinkai, Valiūnai ir šiemet prie jų prisidėjo Veršeliai. Absolventams įteikė po Naująjį Testamentą su psalmynais, Lietuvos evangelikų Bažnyčios istoriją vokiečių kalba ir po vokelį su pinigais.

Patys jauniausi mokiniai — penktokai — atsiveikino, įteikdami kiekvienam absolventui po gvazdiką. Direktorių dėkojo tėvams už patikėjimą savo vaikų šiai mokyklai. Pranešė, kad išleistuvėse

land“ 177 BRT tonažas.

Keturis uosto laivų: siurblys „Jūra“, ledlaužis „Perkūnas“, locų laivai „Aušra“ ir „Šarūnas“ tonažas.

Jūros apsaugos laivų „Prezidentas Smetona“ ir „Partizanais“ tonažas.

Laivo „Denny-Trakai“ 1255 BRT Bostono uoste tonažas.

Laivo „Thor“ 329 BRT tonažas.

Visi viršminėti laivai nebuvo jūros transporto tarnyboje, todėl neįtraukti į „Jūros prekinį laivų registrą“.

Lietuviai Lenkijoje

PUNSKO LICĖJUI TRISDEŠIMT VIENERI

(Mūsų korespondento pranešimas iš Punsko).

Praėjusiais metais Punske buvo atšvęsta licėjaus trisdešimties metų sukaktis. Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Centro valdybos ypatingo posėdžio metu paminėtos buvo sąlygos leidusios įkurti vidurinę mokyklą Punske, (vieną iš dviejų su Lietuvių kalba už Lietuvos ribų), paminėti žmonės, kuriems teko grumtis su nuolatiniais sunkumais, pasidžiaugta pasiekimais. Išskilmėse, šalia mokyklos mokytojų, kelių šimtų absolventų, dalyvavo Suvalkų vaivadijos švietimo ir kultūros valdžios bei Lietuvos rašytojų ir kultūros veikėjų delegacija. Po koncerto, kurį atliko saviveiklos ansambliai, iškilni dalyviai rinkosi Punsko restorane „Rūta“ bendrai vakarienei.

Prieš trisdešimt metų gimnazija pradėjo darbą keliuose senuose pastatuose ir į Punksą sugrįžo dėstyti lietuvių mokytojai iš aplinkinių miestų. Dar po kelių metų licėjus susilaukė naujo (viešaukščio ir praktiškai neatitinkančio mokyklos sąlygų) pastato, tačiau į jį persikėlė ir pradinė mokykla. Tik 1977 metų rudenį, persikėlus į trijų aukštų pastatą, galima buvo pasijusti erdviau. Čia pat buvo įrengta ir sporto salė, kurioje gan dažnai vyksta ansamblių pasirodymai, kadangi Punksas neturi koncertams salės.

Per praėjusį laikotarpį mokyklą pabaigė apie 550 absolventų, iš jų 200 įsigijo arba siekia aukšto išsilavinimo. Penki absolventai pasiekė mokslo daktarų laipsnius. Kasmet keturiose klasėse mokosi apie 100 jaunuolių iš Punsko bei Seinų krašto. Išskyrus lenkų kalbą ir istoriją, likusieji dalykai yra dėstomi lietuvių kalba, tačiau stojantiems į Lenkijos ankštąsias mokyklas sunkumų tai nesudaro, kadangi vadovėliai yra lenkiški (pagal Lenkijos vidurinių bendro lavinimo mokyklų programą). Lietuvių literatūros bei gramatikos vadovėlius mokykla gauna iš Vilniaus, čia pat yra gausi lietuviškų knygų biblioteka. Šiuo metu visi mokytojai — licėjaus absolventai, turi aukštą išsilavinimą. Mokyklos direktorium yra Juozas S. Paranavičius. Kadangi Punksas yra mažas ir jokių imonių neturi, baigusieji aukštąsias mokyklas įsidarbina Suvalkuose, Varšuvoje ir kituose miestuose. Reikia paminėti, kad mokykla gali siųsti du abiturientus studijuoti lietuvių kalbą Vilniuje.

Per trisdešimtmečio minėjimą buvo kalbėta ką mokykla davė kraštui. O jos reikšmė yra nemaža jeigu ligi šiol vaikai kalba lietuviškai, plečiasi liaudies saviveikla, kyla krašto materialinė ir kultūrinė gerovė, o žmonės žino kuo esą — be abejo, tai jos nuopelnas.

L.L.

MAZOSIOS LIETUVOS FONDAS

Siame laikraštyje jau buvo pranešta, kad aukas ML Fondui galima siųsti šiuo adresu:

Lietuvių Namai
2 Ladbroke Gardens
London W11 2PT.

Be to, kam patogiau, gali siųsti irgi į Kanadą:

Mrs. I. Adomavičiūnė
18 Gracemount Cresc.
Scarborough
Ont. M1G 1L3
CANADA.

Ačiū už aukas.

Maž. Liet. Bičiulių Sambūris

dalyvauja iš JAV-bių atvykę Marija bei Algis Stankai-Saulaičiai, buvę šios Gimnazijos bendrabučių vedėjai.

Absolventų vardu Joachimas Fréteris dėkojo visiems kalbėtojams už gražias mintis ir dovanas, direktoriui ir mokytojams už tėviškus pamokymus ir mokslą, o mokiniams — už draugiškumą. Absolventai irgi įteikė savo dovanas — direktoriui ir mokytojams po butelį, o mokytojams po puokštę gėlių.

Iškilmės baigtos tėvo Alf. Bernatonio sukalbėta malda.

Belgijos Lietuvių Bendruomenė ir visi draugai nuosirdžiai ir giliai užjaucia Bendruomenės narę Martyną van Goubergen-Kazakevičienę ir visą šeimą, jos tėvui — pianistui AUGUSTUI VAN GOUBERGEN mirus.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470
Registered as a Newspaper at the Post Office.
Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Ake. Bendrovė.
Prenumeratos kaina metams:
D. Britanijoje — 17 svarų;
Užsienyje — 20 sv. (oro paštu).

Kronika

KAS—KADA—KUR

600 m. Lietuvos krikšto jubiliejus — rugpjūčio 22 d., Manchesterio lietuvių klube. Rengia MLK Bendrija.

D. Britanijos Lietuvių Diena — rugsėjo 12 d. Wolverhamptone, Civic Hall patalpose. Tautos šventės minėjimas ir koncertas.

Rugsėjo 26 d., šeštadienį, 12.30 — Baltiečių diena — Baltic Focus, įvyks Westminster Katedros Konferencijų centre, London, SW1. Programoje: chorai, tautiniai šokiai, parodos ir filmai. Veiks baras, bus užkandžių.

Spalio 23-25 — Vokietijos Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija ir suvažiavimas Vasario 16 gimnazijoje Romuvoje.

Spalio 23 ir 24 — Vokietijos Lietuvių kultūros draugijos suvažiavimas Bad Godesberge, Annaberge. Spalio 23 vakare — dail. J. Batūraitės-Lemkienės parodos atidarymas. Spalio 24 — LKD metinės suvažiavimas ir diskusijos. V. Natkevičiaus, M.A., paskaita apie A. Maceiūną-Jasmaną. Vakare koncertas. Dalyvauja — prof. dr. Lampsatytė-Kollars, M. Kollars, H. ir V. Mozūraitytės. Spalio 25 — kelionė į Centrinę Lietuvos krikščionybės 600 metų minėjimą Mainze.

Lapkričio 13-15 — Vokietijos LB garbutojų suvažiavimas Huettelfelde, Romuvoje.

1988 vasario 20 — Centrinis Vasario 16 minėjimas Huettelfelde Buergehause, Vokietijoje.

LIETUVIŲ JAUNIMAS

KESTUTIS JUOZAS KULIUKAS
Kriaučiūno premijos laureatas ir Jaunimo S-gos veikėjas Algis Kuliukas ir Lele (Kupštaitė) susilaukė sūnaus Kestutėlio Juozo.

ANTANAS JAMES WRIGHT
Brightone gyvenantieji Aldona Pukštytė ir Martynas Wright susilaukė įpėdinio Antano James.

Aldona Pukštytė yra Nidos spaustuvių dirbančio Vacio Piščiko podukra.

VASARIO 16 GIMNAZIJA
IESKO ŪKVEDŽIO/ES IR VIREJOS
Aukšti atlyginimai: ūkvedžio pagal BAT, virejos — pagal MTB. Geros darbo sąlygos. Kreiptis: Vokietijos LB Valdyba, D. 6840 Lampertheim 4, Romuva, V. Germany, arba: „Europos Lietuvių“ redakcija.

Nottinghamas

600 IR PALAIMINTASIS
Rugpjūčio 30 d., po 11.15 val. pamaldų Židinyje bus rodomas filmas iš didžiųjų iškilmų Romoje, minint Lietuvos galutinį Krikštą ir paskelbiant Palaimintuoju arkiv. Jurgį Matulaitį. Tai pirmos Lietuvos istorijoje tokios iškilmės, vertos visų dėmesio. Tad ir laukiame visų iš visur! Liet. Kat. Bendrija

LIETUVIŲ — LATVIŲ ŽAIDYNĖS
Šių m. liepos 26 d., tarp lietuvių ir latvių vyko „pool ir darts“ žaidimai. Laimėjo daugiausiai taškų surinkę lietuviai. Per einamąją laurę, papuoštą lietuvių-latvių spalvomis, Mrs. Sauja įteikė laimėtojams. Taip pat pertraukos metu ji žaidėjus pavaišino skaniais užkandžiais.
Lietuviai žaidėjai: A. Vazgauskas, J. Damaševičius, Perminas, Algis Vazgauskas ir Vytautas Vazgauskas.
Žaidimai vyko Latvų klube.

Manchesteris

600 METŲ LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJUS
MLK. BENDRIJA rugpjūčio 22 dieną rengia 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejus iškilmės. Jos prasidės St. Chad's baž-

Vienoj skiltyje idėto skelbimo kaina 6.00 sv. už colį. Didėsni skelbimai atitinkamai brangiau.
Už laikraštįje kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.
Redaguoja redakcinis kolektyvas.
Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.
Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.
Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuomonę.

nyčioje 11 val. ryto, šv. Mišias už Lietuvą aukos ir po Mišių pamokslą pasakys Salfordo Vyskupas J.E. Geoffrey Burke, M.A. Per šv. Mišias vargonuos svečias iš Škotijos p. Pranas Dzidolikas. Po pamaldų visi vyksime į Lietuvių Klubą, kur bus vakšės.

Visus Manchesterio ir apylinkės lietuvių prašome kuo gausiau iškilnėse dalyvauti. Laukiame svečių ir iš toliau.
Bažnyčios adresas yra šitoks:
St. Chad's Church, Cheetham Hill Road, Manchester M8.

Pro bažnyčią praeina šie autobusai:
Nr. 60, 57, 59, 135, 136 ir 166.
Tad visų lauksime Manchesterioje rugpjūčio 22 dieną.

MLK. Bendrija

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS-gos Manchesterio skyriaus valdyba šių metų rugsėjo 5 dieną, šeštadienį, lietuvių klubo patalpose ruošia TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ.

Paskaitą skaitys DBLS-gos Boltono skyriaus pirmininkas p. H. Vaines. Manchesterio ir apylinkės lietuvių prašome kuo gausiau minėjime dalyvauti ir keltą valandą praleisti klube, o vietos bus visiems. Pradžią 6 valandą po pietų. Ligi pasimatymo.

Skyriaus Valdyba

Derby

Pranešame kad š.m. rugsėjo mėn. 5 d. DBLS-gos Derby Skyrius rengia Tautos Šventės

MINĖJIMĄ.

Minėjimas įvyks virš minėtą dieną, ukrainiečių klubo patalpose, 27 Charnwood Str., Derby, 6.30 val. vakaro.

Visus vietos bei apylinkės tautiečius ir svečius maloniai kviečiame atsilankyti. Be to pranešame kad š.m. rugsėjo mėn. 12 d. Skyrius ruošia ekskursiją į Wolverhamptoną, tenai rengiamą tradicinę Lietuvių Dieną. Prašome užsiregistruoti pas bet kurį Sk. V-bos narį.

Sk. Valdyba

Bradfordas

EKSKURSIJA Į MANCHESTERĮ

Ekskursija į krikščionybės 600 metų minėjimą Manchesterio iš Bradfordo, rengiama rugpjūčio 22 d., šeštadienį, o ne sekmadienį, kaip buvo anksčiau skelbta. Iš Bradfordo išvykstama 9.30 v. ryto.

PADĖKA

Būti ištikimu skautų rėmėju, yra didelė garbė, rašo „Europos Lietuvių“ nr. 31, (1966). 38-tosios skautų vasaros stovyklos aprašyme „EL“ skaitau, kad Bradfordo klubo pirmininkas V. Gurevičius buvo apdovanotas „Už nuopelnus Ordinui su Rėmėjo Kaspinu“. Už tokį labai gražų skautišką pagerbimą aš sakau širdingą, skautišką ačiū skautų vadovams; s. S.B. Vaitkevičiui, v.s. J. Maslauskui, ps. V. Gasperienei ir visiems skautams, kurie pasirašė ant skautiško lapo ir man jį priėmė.

Jūsų skautiško ir lietuviško gyvenimo rėmėjas, su didele pagarba.

V. Gurevičius

Wolverhamptonas

SUSIRINKIMAS

DBLS Wolverhamptono skyrius rugpjūčio 23 d. 12 valandą „Golden Eagle“ svetainėje, Horden Rd., Wolverhampton, šaukia skyriaus narių ir prijauniančių susirinkimą.

Bus pasitarimas dėl artėjančios „Britanijos Lietuvių Dienos“ Civic Hall ir kitų skyriaus reikalų.

Prašome narius ir prijauniančius gausiai dalyvauti. Skyriaus valdyba

Prestonas

SUSIRINKIMAS

Š.m. rugpjūčio mėn. 30 d. 2 val. p.p., pas M. Ramoną, 28a Porter St., šaukiama DBLS-gos Prestono skyriaus visuotinas narių susirinkimas.
Nesurinkus pilnam skaičiui už valandos susirinkimas bus pradėtas, nežūrint susirinkusių skaičiaus. Prašome visus narius ir Prestono lietuvių jame dalyvauti.

Skyriaus valdyba

VOKIETIJA

MIRĖ „EUROPOS LIETUVIO“ BENDRADARBIS

Izidorius Sragauskis, VLB Hamburgo apylinkės narys, mirė birželio 24 Hamburge savo bute. Palaidotas liepos 6 d. Huettelfelde kapinėse. Gedulingas šv. mišias aukojo ir laidojimo apeigas atliko, dalyvaujant per 20 lietuvių, tėv. Alf. Bernatonis. Atsisveikinimo kalbą, perpintą mintimis apie mirtį bei prisikėlimą pasakė ir velionio nuėitą gyvenimo kelią apžvelgė mokyt. Ričardas Baliulis. Visi buvo pakviesti į Vasario 16 gimnazijos valgyklą pietų. Į laidotuves buvo atvykęs velionio brolis Pranas iš Telšių su dukra gyd. Jovita Drungiliene iš Nidos. Ji ant karsto užbėrė sauja iš Lietuvos atvežtų gintarų.

Liko broliai ir seserys Lietuvoje, JAV-bėse ir Australijoje. Paliko testamentą. Buvo gimęs 1910.V.10 ūkininkų šeimoje. Baigęs 6 gimnazijos klases, Kaune išėjo buhalterijos mokslo ir tą darbą su pertraukomis dirbo Lietuvoje ir Vokietijoje. 1956-1963 talkino VLIKo informacijos tarnybai Scharbeutze. Uolus filatelistas. Įsteigus Hamburgo lietuvių šalpos draugiją, jai vadovavo iki mirties. Rėmė Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnaziją. Bendradarbiavo lietuvių spaudoje, daugiausia „Europos Lietuvių“. V.LB.V.I.

ITALIJA

PADAUGĖJO LIETUVIŲ

Milano katalikų universitete profesoriantis dr. Guido Michelini pastaruoju laiku parašė dvi studijas iš lietuvių kalbos srities. Tai mokslinis darbas apie dabartinės lietuvių kalbos fonologiją ir jos indoeuropietišką kilmę. Italijos žurnale „Le lingue del mondo“ taip pat buvo atspausdintas jo straipsnis „Justinas Marcinkevičius“, kuriame G. Michelini pristato lietuvių poeto kūrybą ir patiekia jo kūrybos pavyzdžius, išverstus į italų kalbą.

Prof. G. Michelini prieš keletą metų studijų tikslais lankėsi Vilniuje ir ten susipažino su universitete dirbančia Birute Zindžiute. Nugalėjęs įvairias kliūtis, ją vedė ir dabar augina sūnų. Nuo naujų mokslo metų pradžios jis su jauna šeima persikelia į pietų Italiją, kur jis vadovaus kalbotyros katedrai Bari universitete. Jo žmona, lietuvių kalbos dėstytoja, taip pat dirbs profesūroje.

Prof. G. Micheliniui išvykus į pietų Italiją, Milano katalikų universitete lietuvių kalbą dėstyti liks tik vienas kun. Tasius Ereminas.

PAMALDOS

Nottingham — rugpjūčio 23 d., 11.15 val., Židinyje.

Peterborough — rugpjūčio 23 d., 14.30 val., pas p. Vaitkevičius, 325 Eastfield Rd. Po Mišių a.a. Monikos Andriūškevičienės kapo paminklo šventinimas. Pamaldoms laukiami ir apylinkės lietuviai.

Nottingham — rugpjūčio 30 d., 11.15 val., Židinyje. Po to — filmas iš Romos iškilmų.

Gloucester — rugsėjo 5 d., 12 val., Sv. Petre.

Stroude — rugsėjo 5 d., 15 val., Beeches Green.

Nottingham — rugsėjo 6 d., 11.15 val., Židinyje, minint Tautos ir Šiluvos Marijos šventę.

Kettering — rugsėjo 6 d., 14 val., Šv. Eduarde.

Northampton — rugsėjo 6 d., 18 val., Sv. Lauryn, Craven St.

KODĖL SOVIETAIS NEISILEIDO POPIEŽIAUS Į LIETUVĄ

Viena iš priežasčių, kodėl Maskva neleidžia popiežiui apsilankyti Lietuvoje, minint 600 metų krikščionybės jubiliejų, yra ta, kad Jis remia lietuvių emigrantų veiklą. Kitos priežastys — nereguliarus Vilniaus vyskupijos kanoniškas patvarkymas, priešsovietai propaganda per Vatikano radiją ir liberalinės teologijos kritika. Taip pranešė Lietuvos religinių reikalų vice-ministeris Edvardas Juzėnas lenkų žurnalistams.

Filipinų kardinolas Sin, kuris neseniai lankėsi Rusijoje, irgi atkreipė dėmesį į Lietuvos katalikų būklę. Pagal anglų katalikų savaitraštį „The Universe“ Sovietų religinių reikalų pareigūnas pranešęs kardinolui, kad vyriausybė sugrąžinsianti katalikams Lietuvoje visas bažnyčias, išskyrus dvi. Taipgi pridėjo, kad Sovietai nori pamiršti praeitį ir siekti geresnių santykių su bažnyčia.

Pagal Sovietų agentūrą Tass, kardinolas būk tai pagyres religijos laisvę Rusijoje ir pridėjęs, kad jis „nėra niekur matęs tikinčiųjų religijos laisvės varžymų“. Bet per Vatikano radijo kardinolas pastebėjo: „Sovietai žino, kad negali religijos išnaikinti, nes tai yra žmonių siela, ir dėl to pradeda grąžinti bažnyčias ir kitas katalikiškas institucijas“.

Lietuvių Informacijos Centras Amerikoje pareiškė, kad Sovietai išnaudojo kardinolo apsilankymą savo propagandai ir savaip perdirbo kardinolo pasisakymus. Sunku patikėti, sako Centras, kad kardinolas lakydamasis Lietuvoje nebūtų iškėlęs religinių kalinių reikalo.

ATGIMIMAS IR ATSINAUJINIMAS LATVIJOJE

Birželio 14-tą dieną Latvijoje įsisteigė krikščionių teisėms, ginti sąjūdis pasivadinęs „Atgimimas ir Atsinaujinimas“. Kestono žinomis Visi sąjūdžio nariai, su viena išmintimi, yra liuteronų kunigai. Latvijos krikščionių teisėms ginti „Atgimimas ir Atsinaujinimas“ sąjūdžio pagrindinis tikslas yra viešai ginti latvių teisę krikščioniškai gyventi, spausdinti religinę literatūrą ir auklėti vaikus bei jaunimą krikščioniškoje dvasioje. „Atgimimas ir Atsinaujinimas“ sąjūdžio nariai savo steigiamame dokumente birželio 14-tą dieną pažymi, kad Latvijoje visos šios teisės yra valstybės paneigiamos.

„Atgimimas ir Atsinaujinimas“ sąjūdžio 15 narių-stegėjų tarpe yra ir Latvijos liuteronų teologinės seminarijos rektorius Dr. Roberts Akmentinš ir trys seminarijos dėstytojai: prefektas Roberts Feldmanis, ir dekanai Aivars Beimanis bei Modris Plate.

(VAT.R)

ATEITININKAI STOVYKLAUJA

Rugsėjo 4-7 dienomis „Dainavos“ stovyklavietėje prie Spyglio ežero, JAV, ateitininkai rengia studijų dienas. Tai tęsinys praėjusiais metais gerai pasisekusios Ateitininkų Federacijos jubiliejinės stovyklos. Programoje Gintė Damušytė kalbės apie politinius piligrimus į Maskvą, Viktoras Nakas — apie viešumo ir persitvarkymo politikos Sovietų Sąjungoje teikiamas progas bei ateities perspektyvas. Istorikas Saulius Sužiedėlis savo paskaitoje apie „Vyskupą Jurgį Matulaitį ir Vilniaus problematiką 1918-22 metais“ patieks duomenų apie labai svarbų Lietuvai laikotarpį. Kestutis Keblys aptars poeto Kazio Bradūno kūrybą ir jo naują rinkinį „Krikšto vanduo Joninių naktį“. Aušra Liulevičienė kalbės apie Antaną Maceiną, kaip kultūros teologą. Kun. Antanas Paškus pažvelgs į Bažnyčios dabartį ir jos ateities akiračius. Arvydas Zygas skaidrų pagalba nukels studijų dieną dalyvius į Lietuvos krikščionybės jubiliejus iškilmės Romoje. Poetas Kazys Bradūnas skaitys naująsias savo kūrybą.

PASAULYJE

Minos Persijos įlankoje

Persijos įlankoje yra daug minų, kurių keli ten esantieji laivai jau nutejo. Manoma, kad minas išmėtė revoliucinės komandos mažais motalais, kad pakenktų amerikiečiams, pažadėjo apsaugą arabų valstybių, Amerikos vėliava, plaukiojantiems vams. Anglai ir prancūzai sutiko pa-3 minų gaudymo laivus, kurie pasiekė sijos įlanką už keturių savaičių.

Saugumo Tarybos rezolucija, p-1 laujanti paliaubų Irano ir Irako kar-3 rodo liks be pasekų.

Reaganas priima atsakomybę.

Ilgai trukę apklausinėjimai dėl g-1 pardavimo Iranui ir už tuos ginklus-1 ty pinigų pervedimą Nikaragos pa-1 nams, jau pasibaigė ir prezidentas r-1 ganas išvažiavo atostogų. Prieš tai-1 savo T.V. kalboje tautai pareiškė, k-1 nors ir to nežinojo, bet kaip prezid-1 šė prisima už tai pilną atsakomybę.

Juodųjų streikas P. Afrikoje

Pietų Afrikoje beveik pusė simto-1 glių ir aukso kasyklų buvo uždaryto-1 vykstančio streiko. Apie 340.000 a-1 kasių streikuoja dėl permažo atlygi-1 nu. Jie reikalauja tokio pat atlyginimo, gauna baltieji angliakasiai. Tokios a-1 ties streikas yra pirmas Pietų Afriko-1 torijoje.

Krokodilai irgi streikuoja, bet Mask

Oficialiai paskelbta, kad Mask-1 au streikuoja krokodilai dėl šalto klima-1 lei trukdymų. Mat perstatomi ir taisom-1 logijos pastatai ir gyvuliai yra keliam-1 vienos vietos į kitą, o už tai kroko-1 mi neėda ir „nesimyl“.

Popiežiaus brangi kelionė į Ameriką

Kitą mėnesį popiežius aplankys A-1 kų ir jau dabar kalbama, kad tai-1 brangiausias vizitas, brangesnis už-1 sta zidento ar anglų karalienės vizitus. tas amerikiečiai nori tą vizitą padaryti-1 saugiausiu. Kad popiežiaus gy-1 ka negrėstų pavojus, jį saugos 100 gim-1 uų šaulių visą laiką. Rašoma, kad tai-1 mis nuos po vieną milijoną dolerių už d-1 Fot o kitiems reikalams amerikiečiai yra-1 i matę išleisti dar 22 milijonus dolerių.

Didžiausia vagystė Londone

Puošniame Londono kvartale, Krikal-1 bridge, randasi brangenbių apsaugini-1 dinam „Saugus Depozitų Centras“ ap-1 me galima išsinuomoti seifus ir apsa-1 pasidėti brangenbius, pinigus ir kitori-1

Atvykę du gražiai apsirengę neg-1 pareiškė norį išsinuomoti seifą tų-1 brangenybėn susidėti. Jie paprašė-1 dyti, kaip saugiai bus jų turtas laik-1 Nuėję į apačią, jie pagrasino ginklu-1 mi rišo tarnautojus ir atplėšė seifus pa-1 b su 30-40 milijonų svarų vertės žna-1 jū turtu ir brangenybėmis.

Vagys tačiau neilgai džiaugėsi. Polak-1 jų daugumą jau suėmė, tarp jų yra kori-1 ri italai. Suimtųjų tarpe yra vyriaus-1 tos seifų apsaugos direktorius, Paite-1 Latif. Jis yra apkaltintas vagyste. rks

Rusų nuostoliai Afganistane

Pagal paskutinius pranešimus Afg-1 tano laisvės kovotojai paskutiniu ir t-1 turėjo didžiausią laimėjimą kovoje-1 vo okupantus sovietus. Tarp sostinės Kien-1 ir Pakistano sienos buvo nukauti p-1 sovietų kariai ir 19 sovietų tankų-1 intoj šarvuotų automobilių buvo sunaikinti-1 Sov

Snipo byla

Buvęs anglų žvalgybos tarnau-1 Peter Wright, pensininkas, panorėjęs-1 dinti savo pensininko pajamas, em-1 beik parašė knygą apie savo pergyveni-1 usi patyrimus žvalgybos tarnyboje. Britų-1 riausybė uždraudė teismu jam tą kn-1 am parduoti Anglijoje, nes jis buvęs suva-1 tas duotas priesaikos įgytų tarnyboje-1 slapčių niekam neišduoti. Peter W-1 mor pamėgino savo laimę Australijos tel-1 gal Jis byla laimėjo, bet Anglijos vyria-1 p bė apeliavo į aukštesnį teismą, k-1 sprendimo dar nežinome. Tuo tarp-1 mi knygą buvo išleista Amerikoje, ir ka-1 ri gali ją ten nusipirkti ir persivežti i-1 vo r gliją. Keli anglų laikraščiai pradėjo-1 dinti knygos ištraukas, bet vyriaus-1 ku, per teismą, sustabdė tolimesnį ištri-1 vo spausdinimą Anglijoje. Laikraščiai Kai-1 liavo į Aukščiausiąjį Teismą, k-1 v sprendimas tapo savotiška sensa-1 tori Trys lordai teisėjai palaikė vyriaus-1 vo kiti du lordai pareiškė visiškai prie-1 sta nuomonę: uždrausti spaudai persis-1 ryma dinti jau kitur išleistą knygą, būtų-1 as jį priimtina cenzūra ir pirmas žingsnis-1 ne diktatūra. Laikraščiai, atrodo, ištri-1 tri nespaudimas, nes piniginė pabauda gal-1 ko ti labai didelė. Manoma, kad ši-1 čiau atsidurs Europos teisme, Strasburge-1 ryma Didžiausia tos Peter Wright knyg-1 a sensacija yra ta, kad pagal jo tvirtin-1 ausi anglų žvalgyba siekė nuversti V-1 buo i darbo partijos vyriausybę, kuri-1 ai iš perdaug artima sovietams.